

Titel: Fugl

Tema: Drømme, længsel, savn, identitet, kærlighed
Fag: Dansk

Målgruppe: 0. - 3. klasse

Data om læremidlet:

Bog: Skrevet og illustreret af Lisa Aisato, udgivet af Straarup & Co 2022, først udgivet af Norsk Gyldendal 2014

I denne pædagogiske vejledning bliver du præsenteret for idéer til, hvordan du, før, under og efter læsningen ved hjælp af didaktiske og litterære greb, kan "krybe ind i værket" sammen med dine elever, så de bliver aktive, legende, sansende og kommunikerende omkring læsningen og fortolkningen. Til vejledningen er hentet inspiration fra bogen "Grib litteraturen" af Henkel, Frydensbjerg m.fl.

Faglig relevans/kompetenceområder

Vejledningens didaktiske idéer og litterære greb lægger mest op til at arbejde med kompetenceområderne *læsning/tekstforståelse* og *sammenhæng og fortolkning/vurdering* og *perspektivering*. Men også kompetenceområdet *kommunikation/krop* og drama er i spil, da vejledningen har en æstetisk tilgang til det litterære arbejde.

Ideer til undervisningen

Før læsningen

"Litteraturkuffert"

Sæt stemningen for eleverne inden den første højtlesning af værket. Pak en kuffert med fx et sæt vinger, et næb, et træ, en fugl, en bedstefar, en pige, en barbermaskine, fødselsdagslys. Hav samtidig bogen stående på bordet, så eleverne kan se forsiden. Pak langsomt tingene ud, vend dem og drej dem og tal om, hvad det er for ting. Tal herefter sammen om, at disse artefakter/ting på en måde er med i det værk, I skal til at læse og prøv sammen at forudsige, hvad bogen mon kommer til at handle om.

"Læs en forside"

Vis bogens forside som et stort billede på jeres projektor, whiteboard eller lignende. Billedet af forsiden kan let googles frem.

Lav i makkerpar "tags" i form af post-its. Skriv tanker, undren og spørgsmål i jeres tags. Det kunne fx være. "Hvorfor ligner næbet både en papirmaske og et rigtigt næb?" eller "Pigen og fuglen stirrer meget på hinanden. Hvorfor mon de gør det?" eller "pigens hår ser anderledes ud". Nu skal eleverne i makkerpar sætte deres "tags" det sted på billedet, hvor deres undren, spørgsmål eller lignende skal sidde. På denne måde kan I arbejde med så småt at komme ind i tekstens temaer og skabe motivation for den kommende

---

læsning.

“Lytteratur”-stemthed og stemning

Lad børnene lytte til et stykke drømmende og stemningsfyldt musik, fx Dugvåde asfaltstriber af Hvalfugl, mens de bladrer i bogen og tager illustrationerne ind. Derefter skal de tegne/skrive, hvad billederne i teksten fik dem til at tænke på. Brug post-its i makkerpar. Alle sætter post-its på tavlen gerne flere pr. makkerpar. Tal om stemningen og tankerne, som musik og billeder sætter i gang og tal om de forventninger, disse tanker skaber til bogen.

“Den første og sidste billedside”

Kig godt på den første “billedside” i bogen. Det opslag som kommer lige, når du har bladret første gang, og hvor man ser et stort billede af en grålig bymasse og i nederste højre hjørne en pige, der sidder i et træ. Hvad får I øje på? Beskriv nøje hvad I får øje på, hvilke farver er anvendt, hvilken stemning/humør bringer forsidebilledet med sig? Gør nu det samme med sidste opslag. Tal herefter sammen om forskellen mellem de to. Hvad mon denne forskel kommer til at betyde i bogens handling?

Under læsningen

“Så er det ud!”

Denne opgave har et sanseligt fokus, for når man vil læse og forstå fiktion, er det vigtigt at danne indre forestillingsbilleder. Her hører sanserne også hjemme. For de er med til at bidrage til forståelsen og oplevelsen af værket.

Kravl op i et højt sted, et tag, en bakke eller. lignende. Hvis dette ikke er muligt, så bare udenfor et sted, hvor I kan se langt. Find roen og kig ud over landskab/by. Hvad kan du se, høre, lugte, mærke. Lad eleverne skrive eller tegne, og skriv det derefter ned i fællesskab på tavlen.

Kig nu på opslag 4, hvor vores hovedperson sidder oppe i et træ og hendes bedstefar er i fokus. skriv, tegn eller tal om, hvad pigen mon kan se, høre, lugte og mærke. Læs det højt eller fortæl det for hinanden. I kan vælge at lave et vennediagram til sammenligning mellem elevens egen og hovedpersonens sanseoplevelse. Se opgaven “Så er det ud!”, der ligger som et link på posten under supplerende materialer.

“Årstider”

Hvilke årstider møder vi i teksten? Hvad sker der i historien, når det er henholdsvis forår, sommer, efterår og vinter?

Efter læsningen

“Tørresnoren” - fokus på forståelse overblik og organisering

Print billeder af centrale steder i teksten og del eleverne i større grupper (fx 5 personer). Lad eleverne samarbejde om at sætte billederne i rækkefølge. Efterfølgende skal de ud fra billederne øve at genfortælle teksten.

“Lad teksten få vinger”

Hvis I har mulighed for det, kan I inddrage billedkunst og lave egne vinger fx. ud af papkasser, gaffatape og kraftig elastiksnor. Ellers kan opgaven også løses med vinger, som børnene leger, at de har på. Lad børnene skrive tekster om, hvad de ville gøre, hvis de havde vinger. Med vingerne på læses disse egne tekster højt for enten et andet makkerpar eller for hele gruppen.

“Sikke en overraskelse”

Tal først sammen om, hvad en overraskelse er. Har I prøvet at blive overraskede? Og over hvad?

Nu skal eleverne tegne og/eller skrive om det sted i teksten, som overrasker dig og undrer dig allermost. Tal derefter om det fælles og tal om, hvorfor netop dette sted i teksten overrasker. Herefter skal I tale sammen om, hvorfor det mon sker? Hvad kan det betyde, og hvad mon bogens forfatter har villet fortælle os gennem det, som sker i bogens ikonotekst (tekst og illustrationer).

“Litteraturinterview”

Se og print opgaven “Litteraturinterview”, der ligger på posten under supplerende materialer. Hver elev skal nu finde andre elever, der kan hjælpe med at udfylde skemaet fx med svar på: Find en der kan: genfortælle, beskrive, forklare etc.

Supplerende materialer

Ekstra: På posten under “Supplerende materialer” finder du et litteraturforløb til bogen, som ligger tilgængeligt på forlagets hjemmeside. Linket findes også her:

<https://straarupogco.dk/wp-content/uploads/2022/06/FUGL.pdf>